

Ὁ μὴ παρακινήθεις, ὁ μὴ προτραπείς πρὸς τι *Λεξ. Δημητρ.*: *Ἀσπρωχτος* τό *ᾠανε*. 3) *Θηλ.*, ἡ μὴ βινηθεῖσα *Λεξ. Δημητρ.*

άσσικούμενε Τσακων.

Ἀγνώστου ἐτύμου. Πβ. ΜΔέφνερ *Λεξ.*

Διάζομαι, προσδένω τοὺς στήμονας εἰς τὸ ἄνω ἀντίον τοῦ ὀρθίου ὑφαντικοῦ ἱστοῦ.

άσσόδυο τό, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἄσσο* καὶ τοῦ ἀριθμητικοῦ *δύο*.

Ὁ ἄσσο καὶ τὸ δύο τῶν κύβων ὅταν πίπτουν ὁμοῦ: *Φρ.* *Τὰ φέρνω ἄσσόδυο* (μεταφ. ἀποτυγχάνω).

ἄσσο ὁ, κοιν. καὶ Πόντ. *ἄσσους* βόρ. ἰδιώμ.

Τὸ μεσν. οὐσ. *ἄσσο*, ὃ ἐκ τοῦ Ἰταλ. *asso* < Λατίν. *as*.

1) Τὸ πρῶτον χαρτί ἐκάστης ἐκ τῶν τεσσάρων σειρῶν τῶν ἀπαρτιζουσῶν τὴν δεσμίδα τῶν παιγνιοχάρτων τὸ φέρον ἐν μόνον ἑγχρωμον σῆμα ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸ ἀριθμὸν 1 κοιν. καὶ Πόντ.: *Ἀσσο* *κούππα* - *καρρὸ* - *σπαθὶ* - *μπασιτουνι*. *Βάζω* - *ρίχνω* τὸν ἄσσο κοιν. *Ἀπαιχτος* ἄσσο *Λεξ.* *Πρω.* || *Φρ.* *Εἶναι* ὅς τὸν ἄσσο (ἀντιλαμβάνεται ἀμέσως). *Ἐμεινε* ὅς τὸν ἄσσο (ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ). *Τὰ* *παιξε* - *τά* *βαλε* ὅλα ὅς τὸν ἄσσο (διεκινδύνευσεν ἀφρόνως τὰ πάντα) πολλαχ. *Κρατεῖ* ἢ *ἔχει* τὸν ἄσσο (ἔχει τὴν δύναμιν εἰς χεῖρας του) Κρήτ. *Τὸν ἔχει* τὸν ἄσσο (ἔχει χρήματα) Χίος *Ἐκαμε* τὸν ἄσσο (ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ του) Ἡπ. Κρήτ. *Τὸν ἔκαμε* τὸν ἄσσο (ἐπλούτησε) Χίος *Νὰ κάμης* τὸν ἄσσο σου (κάμε ὅ,τι ἤμπορεῖς) Κρήτ. *Ἐχω* τὸν ἄσσο μ' (ἔχω τὸν σκοπὸν μου) Ἡπ. *Τὰ* *ἔφερε* ὅς τὸν ἄσσο (ἦλθεν εἰς λίαν δυσχερῆ θέσιν) Μύκ. *Ἐβκαλέν με* ἄσσον καὶ *τριαντάνα* (μοῦ ἔφερε πολλὰς δυσκολίας) Κύπρ. *Κάνει* τοὺς ἄσσους (ταχυδακτυλουργία διὰ παιγνιοχάρτων καθ' ἣν οἱ τέσσαρες ἄσσοι ἀναμειγνυόμενοι μὲ τὰ ἄλλα παιγνιοχάρτα εὐρίσκονται πάλιν ὅλοι μαζί. Ἡ *φρ.* καὶ ἐπὶ τοῦ χρηματιζομένου δι' ἀπάτης) Ζάκ. Πελοπν. (Δημητσάν.) *Μοῦ κάνει* ἢ *μοῦ κλεῖ* τὸν ἄσσο (μοῦ κάνει νεῦμα. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ χαρτοπαίγνιον ὁ ἔχων τὸν ἄσσον γνωστοποιεῖ τοῦτο διὰ νεύματος πρὸς τὸν ἀπέναντι αὐτοῦ σύντροφον τοῦ παιγνίου διὰ νὰ παίξῃ ἀναλόγως) Κρήτ. *Τοῦ πάτησε* τὸν ἄσσο (τῆς ἔκαμε νεῦμα ἐρωτικόν) Κρήτ. *Ἐμεινε* ἄσσο (ἐγκατελείφθη μόνος) *Λεξ. Δημητρ.* β) *Μεταφ.* ὁ προέχων μεταξὺ πάντων τῶν ὁμοτέχνων του σύνθηθ.: *Ὁ δεῖνα εἶναι ὁ ἄσσο* τῶν ἀεροπόρων. *Ἀσσο* σιὸ δρόμο τῶν ἑκατὸ μέτρων. *Ἀσσο* ὅς τὰ χαρτιά - ὅς τὸ τάβλι - ὅς τὸ ποδόσφαιρο - ὅς τὸ κολύμπι κττ. 2) *Συνεκδ.* τὸ χαρτοπαίγνιον πολλαχ.: *Ὁ δεῖνα ἔφαγε τὴν περιουσίαν του* ὅς τὸν ἄσσο πολλαχ. || *Γνωμ.*

Ὁποῖος ἀγαπᾷ τὸν ἄσσο | *πάει* ὅς τὸ σπῖτι χωρὶς *ράσο*

Λεξ. Δημητρ. 3) Ἡ μονὰς τῶν κύβων καὶ τοῦ *ντόμινο* σύνθηθ.: *Φρ.* *Ἐρριξε* ἄσσο δύο (ἀπέτυχε) Κρήτ. Ἡ σημ. καὶ παρὰ Σαχλίκ. Γραφαὶ καὶ στίχοι στ. 188 (ἐκδ. Wagner σ. 70) «ἐπτά ἔθελαν καὶ δώδεκα κ' ἦλθέν μου τέρνα κι ἄσσο».

4) Νόμισμά τι Σάμ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων Κάρπ. Κεφαλλ.

άσσότριο τό, πολλαχ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *ἄσσο* καὶ *τρίο*.

Ὁ ἄσσο καὶ τὸ τρίον τῶν κύβων ὅταν πίπτουν ὁμοῦ: *Ἐφερα* ἄσσότριο Ἀθῆν.

άσσούδι τό, ἀμάρτ. *άσσούδ* Πόντ. (Σάντ.)

Ὑποκορ. τοῦ *ἄσσο*.

Ἀσσο 1, ὁ ἰδ.

άστα ἡ, Ἰόνιοι Νῆσ. (Κεφαλλ. κ.ά.) Κύπρ. Μεγίστ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *asta*, ὃ ἐκ τοῦ Λατίν. *hasta* = δόρυ.

1) Ὁ κοντὸς σημαίας Κύπρ.: *Οἱ στρατιῶτες κρατοῦσαν τοὺς ἄστες* || Ἄσμ.

Καλῶς τὴν ἄσταν τῶν ἀστῶν, τὴν βέργαν τοῦ κλημάτου.

2) Τὸ μακρὸ ξύλον διὰ τοῦ ὁποίου κρατεῖται ἡ ἀπόχη Πελοπν. (Λακων. Μάν.) 3) Τὸ ὀριζόντιον ἔλασμα τοῦ ζυγοῦ ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται οἱ δίσκοι Μεγίστ. 4) Ξύλον κυρτὸν ἐφαρμοζόμενον εἰς τὴν πρῶραν τῶν πλοίων Ἰόνιοι Νῆσ. 5) Ἀπόλυτος πλειστηριασμός (ἡ σημασία ἐκ τοῦ ὅτι εἰς παλαιότερους χρόνους ἐστήνετο ἄστα, ἦτοι δόρυ, ἐκεῖ ὅπου ἔμελλον νὰ ἐκποιηθοῦν διὰ πλειστηριασμοῦ λάφυρα) Κεφαλλ. β) Δικαίωμα ἀπολύτου πλειστηριασμοῦ Κεφαλλ.: *Ἐχει ἄστα ἀπάνον* ὅς αὐτὰ τὰ χτήματα.

άστακόδιχτο τό, ἀμάρτ. *άστακόδιχτου* Λέσβ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *άστακός* καὶ *δίχτυ*.

Εἶδος δικτύου χρησιμεύοντος πρὸς ἄγγραν ἀστακῶν. *Συνών.* *άστακόθηρο*. Πβ. *άστακολόγος*.

άστακόθηρο τό, ἀμάρτ. *άστακόθηρο* Θράκ. (Σηλυβρ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *άστακός* καὶ *θήρα*.

Ἀστακόδιχτο, ὁ ἰδ.

άστακολόγος ὁ, Χίος.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άστακός* καὶ τῆς καταλ. - *λόγος*.

Μηχάνημα διὰ τοῦ ὁποίου ἀλιεύονται οἱ ἀστακοί. Πβ. *άστακόδιχτο*, *άστακόθηρο*.

άστακολογῶ Χίος.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άστακός* καὶ τῆς καταλ. - *λογῶ*.

Ἀλιεύω ἀστακοὺς.

άστακοσυρὰ ἡ, Θήρ. — ΑΠαπαδιαμ. Πρωτοχρ. διηγ. 58 ΠΝιρβάν. *Συναξάρ.* 5 — *Λεξ. Δημητρ.*

Ἐκ τῶν οὐσ. *άστακός* καὶ *οὐρά*.

Ἡ οὐρὰ τοῦ ἀστακοῦ ἐνθ' ἄν.: *Εἶχε μαγειρέψει πιλάφι μὲ ἀστακοσυρὲς* ΠΝιρβάν. ἐνθ' ἄν.

άστακός ὁ, κοιν. *άστάκος* Χίος (Αὐγών. Λιθ.) *άστακός* Ἡπ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πελοπν. (Μάν.) Προπ. (Κύζ. Πάνορμ.) *άσταχός* Ζάκ. Κεφαλλ. Κρήτ. Λῆμν. *άσταχός* Κύθηρ. *άστακός* Σύμ. *ἡστακός* Σύμ. *νηστακός* Ἰκαρ. Σύμ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. *άστακός*. Τὸ *άστακός* καὶ μεσν. Τὸ *άσταχός*, ὅπερ κατ' ἐπίδρ. τοῦ *άστάχυ*, καὶ παρὰ Πορτ. Τὸ *νηστακός* κατὰ παρετυμ. πρὸς τὸ *νηστεία*, διότι θεωρεῖται ὡς νηστήσιμον φαγητόν.

Θαλάσσιον μαλακόστρακον τῆς οἰκογενείας τῶν ἀστακιδῶν κοιν.: *Εἶναι κόκκινος ἢ κοκκίνησε* σὰν *άστακός* ἢ σὰν τὸν *άστακὸ* || *Φρ.* *Εἶναι ἀρματωμένος - φορτωμένος* σὰν *άστακός* κοιν. || *Παροιμ.* *Ὁ άστακός δώδεκα χρόνους ἀρματώνεται* γιὰ νὰ βγῇ ὅς τὸν πόλεμο (Ἀνατολ. Ἐπιθεώρ. 1, 558).

άστακουδάκι τό, Θήρ. (Οἶα) *άστακουδαῖν* Χίος (Καρδάμ.) *άστακουδάκι* Ἡπ. κ.ά. — *Λεξ. Περίδ. Βυζ.*

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *άστακός* διὰ τῆς καταλ. - *οὐδί*.

1) Μικρὸς ἀστακός ἐνθ' ἄν. 2) Γαρίς τῆς θαλάσσης Ἡπ.

άσταλαμάτητος ἐπίθ. ΚΧατζοπ. Ἀννιῶ 61 *άσταλαμάτιγος* Πελοπν. (Μάν.) — ΚΠασαγιάνν. Μοσχ. 84.

Ἐκ τοῦ στερητ. *ά*- καὶ τοῦ ἐπίθ. **σταλαματητός* < *σταλαματῶ*.

Ὁ διαρκῶς ρέων, ἀκατάπαυστος: *Βροχὴ άσταλαμάτητη* ΚΧατζοπ. ἐνθ' ἄν. *Βροχὲς άσταλαμάτιγες, νεροποντὲς ἀκράτητες καὶ βαρυχειμωνιᾶς* ΚΠασαγιάνν. ἐνθ' ἄν. *Αἶμα ἀκράτο* κί *άσταλαμάτιγο* Μάν.

